

Bölüm 9

MADDE BAĞIMLILIĞI VE UYUŞTURUCU İLE MÜCADELEDE BELEDİYELERİN ROLÜ

Sinan YAZICI¹
Nikolin AGALLIJA²

1.GİRİŞ

Günümüzde uyuşturucu kullanımının özellikle gençler arasında yaygın olduğu ve yasa dışı yollarla ticaretinin yapıldığı bilinmektedir. Aynı zamanda uyuşturucu kullanımında yaş sınırının da gün geçtikçe aşağı düşmekte olduğu gözlenmektedir.

Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı'nın (UNDCP) yayınladığı 2017 yılı Dünya uyuşturucu raporuna göre, dünya çapında toplam 275 milyon insanın uyuşturucu kullandığı belirtilmektedir. Yine 2017 yılı verilerine göre dünyada 31 milyon uyuşturucu bağımlısı bulunmaktadır. UNDCP verilerine göre, 2016 yılında dünyada 250 milyon kişi uyuşturucu kullanırken, 29,5 milyon uyuşturucu bağımlısı bulunmaktadır (UNODC, 2017). Dünyada uyuşturucu kullanımı ve bağımlılık oranı her geçen yıl artarken, Türkiye'de de benzer bir durum söz konusudur. 2016 yılı verilerine göre Türkiye'de 1,5 milyon uyuşturucu kullanıcısı, 160 bin uyuşturucu bağımlısı bulunmakta ve her geçen yıl ülkemizde de uyuşturucu kullanımı artmaktadır (T.C. İçişleri Bakanlığı, 2018).

Uyuşturucu madde bağımlılığı geçmişten günümüze toplumsal sorunlardan birisi olarak gelmiştir. Uyuşturucu madde üretiminin asıl amacı, başta sağlık sektörü olmak üzere çeşitli sektörlerde kullanmak iken, bu maddelerin amacı dışında kullanılması bağımlılığa yol açmakta ve insan hayatını tehdit etmektedir. Tüm dünyayı ilgilendiren bu sorun ile mücadeledeki yaklaşımlar genellikle aynı özellikleri taşımaktadır. Bu mücadelede kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütleri ile dernek ve vakıflar aktif rol oynamaktadır. Ancak bu rollerin en büyük destekçisi belediyelerdir. Uyuşturucu bağımlılığı ile mücadelede herkese görev düşmektedir. Topluma en kolay ulaşabilen yerel yönetim olan belediyelerin de bu mücadelede önemli bir rol oynadığı açıktır.

¹ Bayburt Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi e mail: sinanyazici@bayburt.edu.tr

² Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü e mail: nikolin_84@windowslive.com

hangi etken bağımlılığa yol açıyor ise onun üzerinden yola çıkılmalıdır. Aile içi problemlerden dolayı uyuşturucu bağımlılığının yüksek olduğu yerlerde ailelere yönelik seminerler verilmeli, arkadaşlık etkeninden dolayı uyuşturucu bağımlılığının arttığı yerlerde ise değişik tekniklerle mücadele sürdürülmelidir. Kimi belediye uygulamalarında olan kimi belediye uygulamalarında olmayan ancak hepsinde olması mücadele etkinliği açısından önem taşıyan bu önerilerden başka aşağıdaki öneriler sıralanabilir:

1. Uyuşturucu maddelerin en çok satıldığı yerler emniyet güçleri yardımıyla belirlenerek bu tür yerlere gençlik merkezleri kurulmalıdır.
2. Genellikle uyuşturucu maddeleri özellikle gençler ıssız yerlerde (park, tarla, harabe vb. yerler) kullanmayı tercih ettiklerinden bu tür yerler ıslah edilmeli ve bu yerlerde çeşitli etkinlikler düzenlenmelidir.
3. Uyuşturucu ile mücadele kapsamında komisyonlar oluşturulmalı ve belediye sınırları görevlendirilen gözlemciler tarafından izlenmelidir. Oluşturulacak raporlar neticesinde önlemler alınmalıdır.
4. Düzenlenen seminerler, gösteriler vb. etkinlikler; halkı uyuşturucuya iten etkenler ışığında verilmelidir.
5. Uyuşturucu bağımlısı olan kişilere yönelik olarak özel rehabilite ekipleri oluşturulmalı ve bağımlılar ziyaret edilerek bu kişiler tedaviye ikna edilmelidir.
6. İlçe ve il belediyeleri ortaklaşa hareket ederek belediye sınırları içerisinde uyuşturucu ile mücadele eylem planları oluşturmalıdır.
7. İlçe belediyeleri belirli tarih aralığına göre uyuşturucu ile ilgili raporlar hazırlamalı ve bu raporları il belediyeleri tek bir rapor haline getirerek kamuoyu ile paylaşmalıdırlar.
8. Belediye birimleri tarafından kafe tarzı özellikle gençlerin yoğun olarak kullandıkları mekanlarda denetimler arttırılmadadır.
9. Uyuşturucu ile mücadelede sadece belediye personeli kullanılmamalı, halk örgütlenerek kendi kendilerini denetlemeleri sağlanmalıdır.
10. Son günlerde popüler olan ve kullanımı ölümle sonuçlanan bonzai uyuşturucu maddesine karşı aileler bilinçlendirilmeli ve bu maddenin nasıl bir madde olduğu ve zararlarını anlatır faaliyetler düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

- Aleksanyan, V. (1988). *Teşhisten Tedaviye*. 8.Baskı, İstanbul: Formül Matbaası.
- Antalya Büyükşehir Belediyesi (21.05.2017). *Büyükşehir madde bağımlılarını topluma kazandıracak*. <https://www.antalya.bel.tr/haberler/buyuksehir-madde-bagimlilikini-topluma-kazandiracak> (Erişim: 25.10.2018).
- Baktır, G. (1997). *İlaç ve Madde Bağımlılığı, Türkiye’de Uyuşturucu Madde Sorunları*. İstanbul: Rem Matbaacılık.
- Basın Bülteni. (2014). *Bursa, bonzai için harekete geçti*. <http://www.bursa.bel.tr/?bo->

- lum=haber&id=17455, (Erişim: 16.09.2018).
- Bursa Büyükşehir Belediyesi (2010). *Barınma Evinde Madde Bağımlılığı Semineri* <http://www.bursa.bel.tr/?bolum=haber&id=2284>, (Erişim: 18.09.2018).
- GADEM. (2018). *Bağımlılıkla Etkin Mücadele*. <http://gadem.bursa.bel.tr/bagimlilikla-etkin-mucadele/> (Erişim: 09.10.2018).
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi (2014). *Gaziantep'e 58 Yataklı Amatem Merkezi Yapılıyor*, <http://www.gaziantep-bld.gov.tr/haber-616-gaziantep%E2%80%99e-58-yatakli-amatem-merkezi-yapiliyor.html>, (Erişim: 22.09.2018).
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi. (2018). *Şahin, Büyükşehir'in Uyuşturucu Bağımlılarını Tedavi Çalışmalarını BM'de Anlattı*. <https://gantep.bel.tr/haber/sahin-buyuksehirin-uyusturucu-bagimlilarini-tedavi-calismalarini-bmde-anlattı-4467.html>, (Erişim: 25.09.2018).
- Haberler.com (02.02.2018). *Gaziantep Başkan Şahin, Uyuşturucuyla Mücadele İçin Sahaya İndi*. <https://www.haberler.com/gaziantep-baskan-sahin-uyusturucuyla-mucadele-icin-10522780-haberi/> (Erişim: 26.09.2018).
- Hogan, M. J. (2000). Diagnosis and treatment of teen drug use. *Medical Clinics North America*, Sayı 84, 927-966.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB). (2006a). *İstanbul'da Uyuşturucuyu Önlemek İçin 40 Bin Euro'luk Fon*. http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/Pages/Haber.aspx?NewsID=12511#.U--W48V_tuA, (Erişim: 16.09.2018).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB). (2006b). *Liselilere uyuşturucunun zararları tiyatroyla anlatılıyor*. http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/Pages/Haber.aspx?NewsID=13580#.U--XXsV_tuA, (Erişim: 16.09.2018).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB). (2007). *İstanbul uyuşturucuyla mücadele ediyor...*, http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/Pages/Haber.aspx?NewsID=14463#.U--XWsV_tuA, (Erişim: 16.09.2018).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB). (2008). *İBB Gençlik Meclisi Uyuşturucu Bağımlılığı Anketi Raporu*. http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/Pages/Haber.aspx?NewsID=16307#.U--XZcV_tuA, (Erişim: 16.09.2018).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB). (17.08.2018). *İBB ve Yeşilay Bağımlılık İle Birlikte Mücadele Edecek*. <https://www.ibb.istanbul/News/Detail/34922> (Erişim: 28.11.2018).
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. (2012). Kanun No. 6331, 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete.
- KAM (Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı). (2003). *Uyuşturucu Maddeler Hakkında Genel Bilgi*. Uyuşturucu ve Kimyasal Maddeler Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Kasatura, İ. (1988). *Gençlik ve Bağımlılık*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Kayaalp, S. O., Uzbay İ. T. (2009). *İlaç Kötüye Kullanımı ve İlaç Bağımlılığı*. KAYAALP Rasyonel Tedavi Yönünden Tıbbi Farmakoloji Kayaalp, S.O. (ed.), 11. Baskı, Pelikan Yayıncılık, Feryal Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti., Ankara, s. 816-836.
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi (2011). *Gülenyüzler Bilinçlendi*. http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=1065&cntnt01returnid=107#.U--oOsV_tuA, (Erişim: 20.09.2018).
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi (2012). *Madde Bağımlılığına Dikkat Çekildi*, http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=1178&cntnt01returnid=107#.U--oP8V_tuA, (Erişim: 20.09.2018).
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi (2013). *"Tut Elimden" Beğeniyle İzlendi*, <http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=1800&>

- cntnt01returnid=107#.U--oPcV_tuA, (Erişim: 20.09.2018).
- Keefer, P., Loayza, N. (2010). *Innocent Bystanders: Developing Countries and the War on Drugs*. Washington: The World Bank.
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi (2008). *Büyükşehir Uyuşturucuya Savaş Açtı*, <http://kocaeli.bel.tr/icerik/buyuksehir-uyusturucuya-savas-acti/36/9757.aspx>, (Erişim: 19.09.2018).
- KOM. (t.y.). *Neler Narkotiktir?*, <http://www.kom.gov.tr/Tr/KonuDetay.asp?BKey=53&KKey=97>, (Erişim 22.11.2018).
- Maisto, S. A., Galizio, M., G. J. Cannors. (2008). *Drug use and abuse: A comprehensive introduction*. Seventh Edition. Belmont: Thomson Wadsworth.
- Newton, D. E.,(2010). *Substance Abuse: A Reference Handbook*. Santa Barbara: ABCCLIO.
- Ögel, K. (1997). *Uyuşturucu Maddeler ve Bağımlılık*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Öner, M. Z. (2010). Türk Ceza Kanunu'nda Uyuşturucu Madde İmal, İthal ve İhraç Suçları. *TBB Dergisi*, Sayı 88, 106-150.
- Özden, S. Y. (1992). *Uyuşturucu Madde Bağımlılığı Teşhis-Tedavi Tedbir*. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri.
- Poroy, İ. (1981). Expansion of Opium Product in Turkey and State Monopoly of Opium Straw 1828-1839. *International Journal of Middle East Studies*, Sayı 13, 191-211.
- Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun. (2011). Kanun No. 6112, 03.03.2011 tarih ve 27863 sayılı Resmi Gazete.
- Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü. (1986). *Uyuşturucu ve Psikotrop İlaç Düzenlemeleri Semineri*, 20 Ocak 1986, Ankara, s. 3.
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi (2018). *Uyuşturucu ile mücadeleye Büyükşehir desteği*. <https://www.sakarya.bel.tr/a/Haber/uyusturucu-ile-mucadeleye-buyuksehir-destegi/11728> (Erişim: 29.09.2018).
- Sevil, T. H. (1998). *Uyuşturucu Bağımlılığı, Tanımlar-Sorunlar Çözümler*. Ankara: SABEV Yayınları.
- TBMM. (2008). *Uyuşturucu Başta Olmak Üzere Madde Bağımlılığı ve Kaçakçılığı Sorunlarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu*. TBMM, Ankara
- T.C. İçişleri Bakanlığı (2018). *Türkiye Uyuşturucu Raporu 2018*. Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Ankara, <http://www.narkotik.pol.tr/TUBIM/Documents/2018%20Uyu%C5%9Fturucu%20Raporu.pdf>, (Erişim: 27.09.2018).
- TUBİM (2012). *Türkiye Uyuşturucu Raporu 2012*. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Ankara.
- TUBİM. (2013). *Türkiye Uyuşturucu Raporu 2013*. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Ankara.
- UNODC (2017). *World Drug Report 2017*. https://www.unodc.org/wdr2017/field/WDR_2017_presentation_lauch_version.pdf, (Erişim: 24.09.2018).
- Uzbay, İ. T. (2009). Madde Bağımlılığının Tarihçesi, Tanımı, Genel Bilgiler ve Bağımlılık Yapan Maddeler. *Meslek İçi Sürekli Eğitim Dergisi*, Sayı 21-22, 5-15.
- Vardarlı, T. (1998). *Kaçakçılık Mevzuatı*. Muğla: Emniyet Müdürlüğü